

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Tactus, oscula, amplexus inter solutos, n. 1. paragraph. 2.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

lieris pulchræ, & ex illius manus
contactu, ob solam illam delectatio-
nem, absque ullo alio periculo, vel
desiderio, non est delectatio in re ve-
nera; ac perinde nec peccatum mor-
tale; & ita sustinet Filliuc. tr. 30. in 6.
præcep. Decalogi c. 9. per totum, præci-
pue nu. 18. & 192.

ee Castrop. t. 3. t. 16. dis. 5. qu. 9.
num. 8.

9. Hæc Castropalaus. In quibus
vellem, advertas illa (communissi-
mæ sententiæ, admittenti in materia
luxuriæ leve peccatum; & non dari
in re venerea &c.) vides? commu-
nissimam opinionem vocat, dari par-
vitatem in materia luxuriæ, negat e-
andem dari in re venerea; videtur e-
nim; nisi fallor, significare, hæc duo,
(in materia luxuriæ, & in re venerea)
differre per maximè. Nam luxuria late
patet ad omnem culpam, pertinentem
maximè ad sensum tactus; res vero
venerea, quam propriè vocavimus li-
bidinosam, restringitur ad culpas per-
tinentes ad generationem: ibi parvi-
tas adest, quia tactus levis ex joco seu
ex delectatione non libidinosa, parva
culpa est, licet possit esse gravis, si af-
sumatur ob finem libidinosum; at
hic, nimirum in re venerea, nulla par-
vitas datur: f semper enim eo ipso,
quod venerea est, inchoatio copulæ,
seu pollutionis est, atque adeo ipsius
procuratio, quæ inter solutos mortale
peccatum semper attingit. Scio, tum
Sanchez, g. tum priscos Authores
confundere luxuriam & rem venere-
am: Sed nos recentiores, claritatis &
doctrinæ gratia, modo dicto distin-

guimus. His jactis fundamentis per
ejusmodi actus sigillatim, facilitatis
ergo, discurremus.

f l. de hoc Rebell. fuse p. 2. de just. li.
3. qu. 19. sec. 3. Castr. t. 1. tr. 2. d. 2. p.
10. §. 2. nu. 4. citans Less. Salas, Basil.
Vasq. quidquid dicant aliqui, quos cit. se-
quiturque Caram. in Reg. S. Ben. à num.
1052. g. Sanc. li. 9. mat. d. 46. star-
sim per totam, & in Summa li. 5. c. 6. n.
12.

§. II.

Tactus, oscula, amplexus inter
solutos.

T Angere a manum, faciem,
brachia, pedes, & ex Navar-
ro, etiam mammillas mulie-
ris, si fiant inter solutos (de quibus
hic, & in sequentibus agimus) ex joco,
curiositate, levitate, nihil habent mali,
præter ipsum jocum &c. nam ut sic,
non aliam, nisi naturalem pariunt de-
lectationem. Quod si fiant ob solam
delectationem non libidinosam, erit,
ut dictum est, cum peccato veniali:
at si fiant animo libidinoso, peccati
mortaliter, patet ex dictis.

a De his & proximè dicendis leg.
Sanch. li. 9. d. 46. à nu. 7. Less. li. 4. c.
3. dub. 8.

2. Hinc cautè sunt legendi, qui di-
cant, b leviter tangere manum mu-
lieris, digitum intorquere, pedem pe-
de premere, esse veniale; cautè, in-
quam, quia semper, etiam in his, est
prædicta distinctio præ oculis habenda.
Quis enim neget, prementem, vel

ff 3

levit-

levissime, mulieris pedem, si sit ex libidinoso affectu deliberato, ad copulam ad pollutionem, ad commotionem dictam spirituum, peccare mortaliter? Deliberato, inquam, si enim consurgat delectatio libidinosa, tu vero non consentias, sed reprimas, jam non remanebit contra te liberè operantem, nisi illa delectatio ex se non libidinosa, quam voluntariè admittis, & consequenter venialis, ut dictum est. Id, quod universale esse in dictis, & dicendis, supra notavimus.

b *Cajet. 2. 2. qu. 154. ad 2. & in summa v. Chorea fr. Nav. in manu c. 16. num. 11. alijq.*

3. Iam vero oscula, & amplexus, & faciei seria & affectata mulieris vel grandiusculi pueri contrectatio, ejusdem conditionis essent cum tactibus prædictis levibus, nisi necessaria indigeremus distinctione. Nam si fiant morte patriæ, vel à parentibus, vel à superioribus, vel similibus, ad amicitia castæ signum, nulla quidem ex se laborant culpa: at si fiant ob meram delectationem, quæ persistit in ipso osculo oris, & in ipso amplexu, atque affectata contrectatione, est magnum periculum, ne inseparabiliter nascatur etiam libidinosa, & consequenter, ne sint mortalia. Quoniam ergo, quando fiunt ob captandam delectationem ipsam non libidinosa, præsertim inter duos diversi sexus, naturaliter consequitur & ipsa tertia delectatio libidinosa, mortalia erunt, quia tunc ponitur causa proxima veræ libidinis, nisi fortè ætas infantilis aliquid amplius permittat, ut permittit Sanchez, d

c l. *Castr. to. 1. tr. 2. d. 2. p. 10. §. 2. n. 4. vide etiam infr. lib. 10. c. 5. d. sanc. l. 9. matr. d. 46. n. 13.*

4. Tangere partes inhonestas aliorum, sive ob delectationem, sive ob aliud, semper est mortale, propter jam dicta. Dixi primò (ob delectationem) semper enim excipimus necessitatem medendi, &c. ut supra excipit etiam Sanchez de levitatem, & jocum, quod putamus, admitti posse (ait f. Silvius) si leviter, & quando per transennam hoc fieret, non autem si omnino deliberatè, quia deliberatus est nimis turpis & periculosus.

o *sup. c. 3. §. 5. n. 49. et sanc. l. 9. matr. d. 46. n. 20. f. Silvius 2. 2. qu. 154. ar. 4. concl. 3.*

Dixi secundò (aliorum) nam si quis suas sine libidine, ad calefaciendas v. g. manus, tangeret, multo minus ob necessitates occurrentes, non peccaret, quia tactus suarum partium non est tam excitativus ad libidinem, quam tactus aliorum. ff

ff *sanc. l. c. n. 14. Less. li. 2. c. 3. n. 8. n. 60.*

5. Denique tangere catulos, feles, imo pueros, puellasque, ob benevolentiam &c. non est ex se, nisi malus addatur finis, peccatum. Erat quidam certè malis moribus alioquin non imbutus, qui supra modum delectabatur, canes & similes bestias manibus contrectare (quod quidem serio fieri ab amantibus & proflentibus castitatem, semper mihi displicuit.) Insuper eorundem pudenda rangebat, sibi complacens, ut ajebat, dare hanc delectationem catulo: imo. saepe ita eadem.

eadem perfricabat, ut semen bestia emitteret. Hic ergo petijt à me, an sine peccato id efficere posset? Profecto ab hac impura tractatione hominem absterrui, ob periculum, ne in se delectatio, & commotio libidinosa confurgeret; dixi præterea, prodigere semen animalis, non esse peccatum; ficus enim domini ipsorum sumus, dum vivunt, ita impedire, ne nascantur, possumus. Sed addidi, si id faciat ob meram curiositatem levitatemque, experiaturque, se nulla commoveri carnis suæ voluptate, non posse de mortali damnari, sed certè de veniali: nam, quod nullo crimine damnamus conjungentes animalia, ad filios procreandos, id est, quia tunc satis rationabilis causa adest animalia propagandi. At si quis ob voluptatem etiam illam solam, quæ ibi persistit, faciat, me vereri, ne incidat in mortale, quia tanta contrectatio pudendorum, quam vis animalis, tam serio facta ob sensibilem delectationem, principium ex se est impuræ libidinis. Neque mihi contrarij g sunt, qui docent, non esse mortale, bestiarum genitalia conficere: non sunt, inquam, contrarij, quia ipsi solum ibi loquuntur, quando id fit ex curiositate, nos hic, & alio loco idem Sanchez, b loquimur, quando fit ad captandam illam voluptatem.

g *Dian. p. 2. tract. 17. ref. 37. citans Sanc. li. 9. matr. d. 46. n. 25. h Sanc. ib. n. 30. i sup. li. 5. c. 2. §. 4. à n. 25.*

An famina licitè permittant se tangi, diximus, cum de cooperatione amata nonnulla supra i notavimus. i *sup. li. 5. c. 2. §. 4. à n. 25.*

§. III.

Aspectus.

1. **I**nter tactum & aspectum, sine dubio non vulgare discrimen intercedit; tangere enim, propius ordinatur ad libidinem, magis venerem, id est, spiritus generationi subservientes commoveret, magisque periculum ingerit sedæ libidini consentiendi, quàm solum aspicere; quare non immerito minus peccato obnoxij sunt aspectus, quam tactus.

2. Hinc primò, aspicere mulieris faciem, manus, brachia, pectora, in summa, partes ejus honestas, non est ex se peccatum; quod si fiat ob delectationem in ipsa pura visione residentem, quam non libidinosa appellavimus, non erit a saltem mortale, erit, si ob libidinosa. Ratio est toties dicta. Aspicere autem partes inhonestas ejusdem, vel eandem nudam (idem dic, si mulier aspiciat easdem partes viri, vel nudum eundem) serio, & sine necessitate (quæ tamen necessitas solet esse in medico, & similibus, &c.) multo magis si ob voluptatem ibi persistentem, propter conjunctionem certam cum delectatione libidinosa, ut item propter periculum consentiendi, esset mortale.

a *Sylvest. v. Curiositas qu. 3. vers. 4. Nav. c. 26. n. 22. Bon. de matr. qu. 4. p. 20. num. 23.*

3. Dixi (serio) quia brevi tempore, & obiter (idem puto, ex loco remoto, vel interposita opaca veste, sed non